

2. *Ostrya* SCOP. — habrovec

Ostrya SCOPOLI Fl. Carniol. 414, 1760, nom. cons.

Lit.: SCHARFETTER R. (1928): Die Hopfenbuche, *Ostrya carpinifolia* Scop., in den Ostalpen. Mitt. Deutsch. Dendrol. Ges. 1928: 11-19.

Stromy nebo keře. Samčí jehnědy se zakládají už na podzim; samčí květy bez okvěti, jednotlivé v úžlabí vejčitých podpůrných listenů, bez listěnců; tyčinky 4-10, rozštěpené; pylová zrna kulovitá, 20-30 μm v průměru, se 3 ekvatoriálními aperturami. Samičí květy po 2 v úžlabí opadavého kopinatého listenu, každý květ s vejčítým obalem srostlým ze 3 listěnců; okvěti šupinkovité. Oříšek s vakovitým obalem. — 7 druhů rozšířených v Asii a v Severní a Střední Americe. V Evropě pouze jeden druh. — Anemogam. Anemochor.

1. *Ostrya carpinifolia* SCOP. — habrovec habrolistý

Ostrya carpinifolia SCOPOLI Fl. Carniol., ed. 2, 2: 244, 1772.

Strom nebo keř, až 10 m vys. Borka bělošedá, hladká, později šedohnědá, rozbrázděná. Pupeny kuželovité, špičaté, s lysými šupinami. Čepel listů vejčitá, poněkud nesouměrná, 5-10 (-12) cm dl. a 2,5-6,0 cm šir., ostře dvojité pilovitá, zašpičatělá, na bázi mělce srdčitá, v mládí na rubu na žilkách chlupatá, později olýsávající, s 11-17 páry žilek. Samčí jehnědy

za květu až 12 cm dl.; prašníky na špičce s chocholkou chlupů. Samičí jehnědy zpočátku vzpřímené, později převislé, vejcovité. Oříšek vejcovitý, zploštělý, žebernatý, na špičce chlupatý. Plodní obal vakovitý, nafouklý, síťovitě žilkovaný. V-VI. Ff.

Pěstován vzácně v parcích jako okrasná dřevina (introdukovan v roce 1865). Původní v j. a jv. Evropě (na sever po j. Francii, j. okraj Alp, j. Maďarsko), v Malé Asii a na Kavkaze, především v horských a podhorských lesích. — Mapy: KRÜSSMANN Evrop. Dřeviny 83, 1978.

45. *Corylaceae* MIRBEL — lískovité*)

Syn.: *Betulaceae* trib. *Coryleae* MEISSNER.

Lit.: WINKLER H. (1904): *Betulaceae*. In: ENGLER A., *Das Pflanzenreich* IV/61 (= 19): 1-149, Leipzig.

Opadavé jednodomé dřeviny se střídavými, jednoduchými listy s řasnatou vernací. Palisty opadavé. Květy jednopohlavné, v jehnědovitých květenstvích. Samčí květy jednotlivé v úžlabí podpůrných listenů, bez okvěti, se 2 listěnci. Pylová zrna zploštělá, 20-30 μm v průměru, se 3 ekvatoriálními aperturami. Samičí květy po 2 v úžlabí opadavého podpůrného listenu, se zakrnělým okvětím, každý květ se 3 srostlými listěnci; gyneceum ze 2 plodolistů srostlých v transverzále; semeník spodní, dvoupouzdrý, v každém pouzdře 1 visuté, obrácené, jednoobalné vajíčko. Plod oříšek se zvonkovitým nebo trubkovitým obalem, tvořeným 3 srostlými listěnci. Semena bez endospermu. — Jediný rod.

1. *Corylus* L. — líska

Corylus LINNAEUS Sp. Pl. 998, 1753.

Lit.: GOESCHKE E. (1887): Die Haselnuss, ihre Arten und ihre Kultur. Berlin. — GROSS E. (1902): Die Haselnuss, ihre Kultur und wirtschaftliche Bedeutung. Berlin. — MIDLOCH A. (1916): Líska a její pěstování. Praha. — DOMIN K. (1946): První kapitola o lísce obecné (*Corylus avellana* L.). - O domově lísky obecné a jejích zahradních formách. - Proměnlivost lísky v přírodě a pomologická soustava pěstovaných lísek. Čs. Zahrad. 1: 89-90, 113-115 et 223-227. — BEJERINCK W. (1949): Het geslacht *Corylus* en de verspreiding van de soorten en vormen. Jaarb. Nederl. Dendrol. Ver. 17: 67-107. — ŠOBEK J. (1957): Líska a její pěstování. Praha. — MERCEL F. (1983): Morfologické znaky *Corylus avellana* L. v prirodzených populáciach Slovenska. Biológia 38: 897-901. — MERCEL F. (1984): Taxonomické problémy *Corylus avellana* L. In: Zborn. Ref. IV. Zjazdu Slov. Bot. Spoloč., p. 407-413. Nitra.

Keře nebo vzácněji stromy. Pupeny vejcovité, tupé. Listy dvouřadé. Samčí jehnědy se zakládají už na podzim a přezimují nahé; květy po 1 v úžlabí podpůrného listenu, který částečně srůstá se 2 listěnci; okvěti chybí; tyčinky 4, rozštěpené, prašníky jednopouzdré. Samičí květenství i v době květu uzavřena v šupinatém obalu, z něhož vyčnívají pouze blizny; květy po 2 v úžlabí opadavého podpůrného listenu, každý květ se 3 listěnci; okvěti vyvinuto v podobě 4-8 drobných zoubků; semeník dvoupouzdrý, blizny 2, nitkovité. (Vzácně se vyskytují květy oboupohlavné). Plod oříšek

*) Zpracoval M. Kovanda.